

บทบรรณาธิการ

Editorial

พัทธ์ธีรา นาคอุไรรัตน์

Padtheera Narkurairattana

วารสารที่เผยแพร่ฉบับนี้ เริ่มต้นจากการย้อนกลับไปทบทวนภาพความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมในสังคมไทย สืบเนื่องจากในรอบหลายปีที่ผ่านมาสังคมไทยถกเถียงกันเรื่องความเหลื่อมล้ำสูงติดอันดับโลก เหตุปัจจัยของความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมมีหลายประการ งานวิจัยชิ้นสำคัญที่ควรกลับไปอ่านที่ผู้เขียนอยากแนะนำคือ งานที่ ศาสตราจารย์ ผาสุก พงษ์ไพจิตรทั้งเขียนและเป็นบรรณาธิการด้วยเรื่อง *สู่สังคมไทยเสมอหน้า (2557)* ซึ่งเป็นงานชิ้นหลักที่รวบรวมงานวิจัยอีกหลายชิ้นที่ชี้ให้เห็นเหตุปัจจัยความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ อำนาจ และเครือข่ายการศึกษาในระดับสูงที่ทั้งสร้างและผลิตซ้ำความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมทางสังคม และเป็นหนึ่งในงานที่ อนุรธม พิทักษ์ธานี (2557) อ่านทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องบางส่วน กระนั้นก็ยังเห็นเหตุปัจจัยที่ชัดเจนว่าความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยมีสาเหตุมาจาก “ความไม่เป็นธรรม” ในเชิงโครงสร้างกฎหมาย นโยบาย และกลไกของรัฐ บทความของ จิตติพร ฉายแสงมงคล เรื่อง *นโยบายสุขภาพเพื่อรับมือโควิด-19 ในกลุ่มแรงงานข้ามชาติ : กรณีศึกษาสิงคโปร์ เยอรมนี และเกาหลีใต้* สะท้อนภาพความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมในช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ผ่านนโยบายบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติของประเทศสิงคโปร์ เกาหลีใต้ เยอรมนี ผลการศึกษาพบว่าประเทศที่มีนโยบายแรงงานและสุขภาพ และระบบประกันสังคมที่เข้มแข็งอย่างเยอรมนี แทบไม่ต้องมีมาตรการพิเศษเพิ่มเติม ในขณะที่ประเทศอย่างสิงคโปร์ซึ่งมีกฎหมายไม่ครอบคลุมแรงงานข้ามชาติมากนัก ต้องใช้มาตรการสังคมสงเคราะห์แบบเฉพาะหน้ามากขึ้น งานชิ้นนี้สำคัญและยังคงสะท้อนสภาพปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงปลายปี 2567 ที่สังคมไทยมีกระแสวิพากษ์วิจารณ์เรื่องแรงงานต่างด้าวชายแดนไทยพม่าเข้ามาใช้บริการระบบสุขภาพของไทย

งานเผยแพร่อีกชิ้นเป็นงานของความไม่เป็นธรรมในแวดวงกีฬาฟุตบอลที่ ปิติเทพ อยู่เย็นยง นำเสนอในเรื่อง *บทบาทของคณะกรรมการวินัยชี้ขาดข้อพิพาททางการกีฬาในกระบวนการยุติธรรมทางการกีฬา* ออสเตรเลีย งานชิ้นนี้สำคัญและเป็นงานที่ยังมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากในอุตสาหกรรมการกีฬา นักกีฬาถือเป็นแรงงานที่ถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่มากและยังขาดการศึกษาวิจัยอย่างจริงจัง สังคมไทยมีปัญหาในเรื่องการใช้แรงงานนักกีฬาเด็กในกีฬาประเภทมวย ในขณะที่กีฬาชนิดอื่น ๆ ก็น่าจะมีปัญหาไม่น้อย หัวข้อนี้จึงเป็นประเด็นที่ชวนให้ศึกษาวิจัยขยายผลต่อให้กว้างขวางเพื่อลดการเอารัดเอาเปรียบกตัญญูในอุตสาหกรรมการกีฬา

ศยามล เจริญรัตน์ นำเสนอบทความวิจัยเรื่อง *ปัจจัยสังคมกำหนดการใช้ยาเสพติดกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ใช้ยาเสพติด* เป็นอีกงานที่ตอกย้ำให้เห็นความเหลื่อมล้ำในสังคมที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนตลอดจนกลุ่มเปราะบางอื่น ๆ ด้วย และเป็นปัญหาที่เรื้อรังของสังคมไทยตั้งแต่ก่อนที่จะเข้าสู่วงจรรยาเสพติด เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และหลังจากการบำบัดรักษาแต่หากสภาพทางสังคมยังไม่ปรับเปลี่ยนแก้ไขให้ดีขึ้น คุณภาพชีวิตของผู้ติดยาเสพติดก็ไม่อาจจะดีขึ้นได้ มีงานวิจัยอีกเป็นจำนวนมากที่ชี้ให้เห็นการกลับเข้าสู่เรือนจำซ้ำ ๆ ของผู้ใช้ยาเสพติด การเข้าสู่การบำบัดซ้ำ ยิ่งกว่านั้น ในหนังสือเราเห็นผู้เสติดคลุ้มคลั่งบ่อยขึ้น เป็นคำถามที่ชวนให้สังคมต้องช่วยกันขบคิดและร่วมผลักดันทางนโยบายเพื่อให้ผู้มีอำนาจเอาจริงเอาจังกับการจัดการแก้ปัญหาที่ต้นทาง มิใช่ ปล่อยผ่านแล้วมาบำบัดในภายหลังซึ่งทำให้ไทยเสียโอกาสในการพัฒนาประเทศไปมาก อีกทั้งเด็กและเยาวชนไทยก็มีอัตราการเกิดน้อยลงทุกปี

วารสารเล่มนี้ยังคงชี้สภาพปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความไม่เป็นธรรมในสังคมไทยและพยายามจะนำเสนอให้มีหลากหลายแง่มุม บทความปริทัศน์หนังสือ ที่ผู้เขียนอยากแนะนำให้ติดตามอ่านตัวเล่มฉบับเต็ม สะท้อนภาพความไม่เป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรมไทยและพยายามชี้ให้เห็นหลักการที่ควรจะเป็นเพื่อความยุติธรรมโดยใช้หนังสือของ ปานเทพ สุ่มมาตย์และคณะ (2566) เรื่อง *ความเป็นภววิสัยในการตัดสินคดี* และปิดเล่มนี้ด้วย รายงานการประชุมคณะ กรรมการสมาคมสังคมวิทยาสาธารณสุขประจำปี 2567 เพื่อรายงานให้สาธารณสุขได้รับทราบการทำงานของนักวิชาการกลุ่มหนึ่งที่พยายามรวมตัวกันสร้างสรรค์สังคม

วารสารความเป็นธรรมทางสังคมและความเหลื่อมล้ำ ยังคงเปิดรับพิจารณาต้นฉบับบทความวิจัย บทความวิชาการ ปริทัศน์หนังสือจากทุกท่านทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งท่านสามารถส่งเข้ามาให้กองบรรณาธิการได้พิจารณาได้ตลอดทั้งปีโดยไม่มีค่าใช้จ่ายในการส่งเข้ามาพิจารณา เรายังคงใช้ระบบการพิจารณาคุณภาพแบบปกปิดสองชั้น (double blind review) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านอย่างน้อย 3 ท่านในการพิจารณาเพื่อให้มั่นใจได้ว่า บทความที่เผยแพร่จะมีคุณภาพดีเพียงพอ

แล้วพบกันใหม่ฉบับต่อไปในปีหน้า

บรรณานุกรม

ผาสุก พงษ์ไพจิตร, บรรณาธิการ. (2557). *สู่สังคมไทยเสมอหน้า*. กรุงเทพฯ: มติชน

อนรรฆ พิทักษ์ธานิน (2557). ปริทัศน์งานศึกษา ความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมทางสังคม. *วารสารวิจัยสังคม*, 37(2); 281 -292.